

1 [Hyväksytty edustajiston kokouksessa 16.5.2018](#)

Deleted: Hyväksytty edustajiston kokouksessa 28.9.2016

Deleted: 7

2 **Turun yliopiston ylioppilaskunnan**
3 **poliittinen linjapaperi**
4

5 **Sisällysluettelo:**

6	1. KOULUTUSPOLITIikka.....	2	
7	1.1. Koulutusjärjestelmä.....	2	
8	1.2. Opetus.....	5	Deleted: 4
9	1.3. Opiskelun tuki.....	9	Deleted: 7
10	1.4. Hallinto.....	10	Deleted: 8
11	1.5. Koulutuksen maksuttomuus.....	13	Deleted: 10
12	1.6. Harjoittelu ja liikkuvuus.....	13	Deleted: 11
13	2. SOSIAALIPOLITIikka.....	14	Deleted: 12
14	2.1. Toimeentulo.....	15	Deleted: 12
15	2.2. Hyvinvointi ja terveys.....	17	Deleted: 14
16	2.3. Asuminen.....	20	Deleted: 16
17	2.4. Yhdenvertaisuus.....	21	Deleted: 17
18	3. OPISKELIJAYHTEISÖ.....	22	Deleted: 17
19	3.1. TYYn järjestöt.....	22	Deleted: 18
20	3.3. Tuutorointi.....	23	Deleted: 19
21	3.4. Hallintokulttuuri.....	23	Deleted: 19
22	3.5. Viestintä.....	24	Deleted: 19
23	4. YHTEISKUNTAVAIKUTTAMINEN.....	24	Deleted: 20
24	4.1. Kunnallispolitiikka.....	25	Deleted: 20
25	4.2. Kestävä kehitys.....	26	Deleted: 21
26			

47 Turun yliopiston ylioppilaskunnan (TYY) poliittiset kannat määritellään tässä edustajiston
48 hyväksymässä poliittisessa linjapaperissa. Linjapaperissa tiedekunnalla tarkoitetaan kaikkia
49 Turun yliopiston tutkinto-opetuksesta vastaavia yksiköitä eli tiedekuntia ja Turun
50 kauppakorkeakoulua. Tiedekuntajärjestöllä tarkoitetaan tiedekuntajärjestöjä ja Turun
51 kauppätieteiden ylioppilait ry.:tä.

52

53 1. KOULUTUSPOLITIikka

54 Koulutuspoliittisen edunvalvonnan keskeisiä tavoitteita ovat opetuksen kehittämistyön
55 tukeminen, opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen yliopistoyhteisössä, yliopiston
56 sisäiseen rahoitukseen vaikuttaminen ja opiskelijoiden oikeusturvasta huolehtiminen. TYY
57 kantaa vastuuta koko yliopistoyhteisön kehityksestä sekä vaikuttaa kansallisen
58 koulutusjärjestelmän kehittämiseen.

59 TYY edistää edunvalvontansa tavoitteita Turun yliopiston kaikilla hallinnon tasoilla hallinnon
60 opiskelijaedustajien ja järjestöjen kanssa, sekä tekemällä yhteistyötä yliopiston johdon ja
61 henkilökunnan sekä henkilöstön ammattijärjestöjen kanssa. TYY tukee hallinnon
62 opiskelijaedustajien ja ainejärjestöjen edunvalvontatoimintaa tarjoamalla heille tiedotusta,
63 koulutusta ja vertaistukea.

64 **Yliopistolain määrittelemä automaatiojäsenyys sekä opiskelijaedustus hallintoelimissä**
65 **toimivat opiskelijaedunvalvonnan kulmakivenä sekä pohjana laajemmalle**
66 **opiskelijayhteisöllisyydelle.**

67

68 1.1. Koulutusjärjestelmä

69 **Korkeakouluverkostoa on käsiteltävä kokonaisuutena.** Duaalimalliin perustuvassa
70 korkeakoulujärjestelmässä yliopisto- ja ammattikorkeakoulusektoreilla tulee olla omat erilliset
71 tehtävänsä. **Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välistä yhteistyötä tulee lisätä ja kehittää**
72 **sisältö edellä. Yliopistojen ja koulutusalojen profilointi on tehtävä yhteistyössä yliopistojen välillä**
73 **ja kuullen yliopistojen sisäisiä ryhmiä. Oppiaineiden ja tutkimuksen profiloinnissa on yliopistojen**
74 **yhteistyöllä varmistettava, että opiskelijoille on tarjolla riittävän monipuolista opetusta tukemaan**
75 **heidän uravalintojaan paikkakunnassa riippumatta.**

76 **Korkeakoulujen laatua arvioidaan ja vertaillaan kattavin sekä monipuolisin mittarein**
77 **tieteenalakohtaisesti.** Korkeakoulujen asettamista yksinkertaiseen paremmuusjärjestykseen

Commented [IH1]: TSE toivoi, että korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön panostetaan. Riittäkö mm. nämä kirjaukset?

78 tulee välttää. Vertailun sijasta on panostettava korkeakoulujen kehittämiseen laadun arvioinnin
79 perusteella, ja on huomioitava oppiaineiden erilainen profiloituminen eri yliopistoissa.

80 **Korkealaatuinen ja kilpailukykyinen koulutus sekä toimivat opiskelun tukipalvelut on**
81 **pystyttävä takaamaan myös pienemmissä yksiköissä.**

82 **Yliopiston rahoitusmallia on kehitettävä kokonaisuutena. Rahoitusmallin on oltava läpinäkyvä,**
83 **ymmärrettävä ja ennustettava. Rahoitusmallin indikaattorien määrää tulisi ennemmin karsia kuin**
84 **lisätä.**

85 **Yliopistojen rahoitusmallin tulee kannustaa yliopistojen väliseen yhteistyöhön ja laajempien**
86 **opintokokonaisuuksien tarjoamiseen muillekin kuin oman yliopiston opiskelijoille. Lisäksi**
87 **rahoitusmallin tulee kannustaa yliopistoja kehittämään opetuksen- ja ohjauksen laatua.**

88 **Yliopistojen rahoitusmallin tulee huomioida erilaiset tieteenalat. Yliopistojen arviointikriteerit**
89 **eivät saa esimerkiksi merkittävästi heikentää suomenkielistä julkaisutoimintaa.**

90 **Kandidaatin- ja maisterintutkintojen välinen liikkuvuus on mahdollistettava.**
91 Kandidaatintutkinnon jälkeen on oltava mahdollista siirtyä suorittamaan ylempää tutkintoa
92 toiseen oppiaineeseen yliopiston sisällä, yliopistojen välillä sekä yliopistojen ja
93 ammattikorkeakoulujen välillä. Liikkuvuudessa tulee huomioida kansainvälisyyden suomat
94 mahdollisuudet. Sopivia erillisvalinnan ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja
95 tunnustamisen keinoja on kehitettävä varmistamaan tutkintojen välinen liikkuvuus. Kandidaatin-
96 ja maisterintutkintojen välisessä liikkuvuudessa on kuitenkin huomioitava alojen erityispiirteet.

97 **Tutkintojen sisäänottomäärien on oltava suunnitelmallisia ja valtakunnallisia sekä**
98 **perustuttava työvoimatarpeeseen ja koulutuksen kysyntään pitkällä aikavälillä.**
99 Perusrahoituksen tason tulee säilyä. Väestön osaamis- ja sivistystasoa ei tule laskea, vaan nostaa.
100 Tämä voidaan varmistaa pitämällä tutkintojen läpäisy korkealla tasolla. **Valintakokeen**
101 **suorittamisen erityisjärjestelyjen on oltava ala- ja yliopistokohtaisesti yhtenäisiä.**

102 **Sisäänpääsy tulee taata pelkän valintakokeen perusteella. Todistusvalintaa tulee käyttää**
103 **harkiten, alojen erityispiirteet huomioiden.**

104 **Opiskelijavalinnan lähtökohdan tulee olla hakijoiden tasavertainen kohtelu ja soveltuvimpien**
105 **hakijoiden valinta. Ensimmäistä opiskelupaikkaa hakevia ei tule suosia päävalinnassa. Aiemmin**
106 korkeakoulututkinnon suorittaneilla ja opiskelupaikan vastaanottaneilla hakijoilla on oltava
107 yhtäläinen mahdollisuus korkeakoulutukseen. Myös erillisvalinnan kautta valittavien määrän on

Deleted: Korkeakoulupolitiikkaa ei saa tehdä aluepolitiikan ehdoilla. Päällekkäistä koulutusta liian monessa korkeakouluyksikössä Suomessa tulee vähentää. Filiaaleilla ja emoyliopistolla tulee olla erilaiset profiilit ja koulutustehävät.

Formatted: Font: Bold

Commented [IH3]: Kokonaan uusi kirjaus

Commented [IH4]: Ajatus pohjautuu TSE-listan esiin tuomaan huoleen: "Yliopiston sisäisen rahanjaon on oltava reilua sivuaineopiskelijoiden kustannusten kattamiseksi."

→ jos esimerkiksi JOO-opiskelua halutaan helpottaa, voisi asian huomioida suoraan valtakunnan tasolla rahoitusmallissa, eikä vain yliopiston sisäisessä rahanjaossa. (Jos OKM tekeisi tälläisen muutoksen, se saattaisi valua myös yliopiston sisäiseen rahoitusmalliin)

Commented [IH5]: Lisäys tehty Vihreän listan toivomuksesta

Formatted: Font: Not Italic

Formatted: Font: Not Italic

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH6]: Erotettu edellisestä kappaleesta omaksi kirjaukseksi

Formatted: Font: Bold

Deleted: myös

Commented [IH7]: Siirsin aamukoulukeskustelun pohjalta tämän eri paikkaan (ennen oli rivillä 88)

Commented [IH9]: Herätti keskustelua, edustajiston alustava toive – ei suosita millään tavalla.

Deleted: Todistusvalintakiintiöt tulee pitää mahdollisimman alhaisina, tai niistä tulee luopua kokonaan.

Deleted:

117 vastattava päävalintaan tehtyjä muutoksia. Erillisvalinnan käytäntöjen tulee olla yhtenäiset
118 kansallisesti.

119 **Yliopistot päättävät itse opiskelijavalinnasta. Lisäksi tiedekuntien vaikutusmahdollisuudet**
120 **opiskelijavalintaan on turvattava sekä niitä on lisättävä.**

121 **Tasa-vertainen mahdollisuus tulla valituksi yliopistoon tulee taata myös henkilöille, joilla ei**
122 **ole ylioppilastutkintoa.**

123 **Kaikki pääsykokeissa edellytettävä tieto on sisällytettävä pääsykoemateriaaleihin. Kuitenkin**
124 **muuta pääsykoemateriaalia tulee voida jakaa pääsykokeen yhteydessä ja kokeessa voidaan mitata**
125 **tiedon soveltamista.** Pääsykokeita järjestävien yksiköiden tulee myös tarjota mallivastauksia
126 aikaisempiin pääsykoekysymyksiin. Kokeiden jälkeen on julkaistava selkeä pisteytyskriteeristö,
127 jonka mukaan koevastaukset on arvioitu.

128 **Siirtymisen laaja-alaisempiin kandidaatintutkintoihin tulee olla perusteltavissa koulutuksen**
129 **sisällön merkittävällä kehittämisellä ja paremmalla työelämärelevantanssilla.**

130 **Opinto-oikeus on myönnettävä suoraan ylempään korkeakoulututkintoon.** Alemman
131 korkeakoulututkinnon on annettava tieteelliset perusvalmiudet ja sen antamia
132 työelämävalmiuksia tulee vahvistaa. Työelämään siirtymisen tutkintojen välillä ja ylemmän
133 korkeakoulututkinnon suorittaminen selkeästi alempaa tutkintoa myöhemmin tulee olla nykyistä
134 mielekkäämpää.

135 **Yliopiston kansainvälistymistä on käsiteltävä kokonaisvaltaisesti ja yliopiston on huomioitava**
136 **kansainvälistymisessä tarvittavat resurssit.** Kansainvälisten opiskelijoiden määrää on
137 kasvatettava ja yliopiston henkilökunnan on koulutuksen avulla kyettävä vastaamaan yliopiston
138 kansainvälistymisen mukanaan tuomiin haasteisiin. Yliopiston on varmistettava kansainvälisten
139 opiskelijoiden tarvitsemien palveluiden kuten asumisen, terveydenhuollon, tuutoroinnin ja
140 opinto-ohjauksen riittävät resurssit ja saavutettavuus. Palveluiden saavutettavuus tulee varmistaa
141 hyvällä tiedotuksella **kaikilla kampuksilla.** Yliopiston on varmistettava palvelujen saatavuus myös
142 kansainvälisille kaksoistutkinto-opiskelijoille. **Avoimen yliopiston rooli yhteiskunnassa on**
143 **tarjota yliopistotason opetusta laajalti sivistystarkoituksessa, ilman välitöntä yhteyttä**
144 **tutkinto-opetukseen.** Avoimen yliopiston ei tule toimia maksullisena, valintakoejärjestelmän
145 kiertävänä väylänä tutkinto-opintoihin. Avoimen yliopiston opetus ja tutkinto-opetuksen
146 vastatessa toisiaan tulee sen olla maksutonta Turun yliopiston opiskelijoille.

Commented [IH10]: Edellinen kirjaus jaettu kahtia.

Ryhmä Lex toivoi tiukempaa kirjausta yliopistojen autonomiasta. Ajaako erilleen ottaminen sitä että kirjaus tuntuu painavammalta, ja riittääkö tämä yhdessä olemassa olevan kirjauksen kanssa rivillä 259

Commented [IH11]: TyTen toivomus

Deleted: ennakko

Commented [IH12]: Soihdunkantajien muotoiluehdotus useiden edustajistoryhmien mielestä epäselvään kirjaukseen.

Commented [IH13]: Humanistilistan lisäysehdotus

Deleted: ¶

149 1.2. Opetus

150 **Osaamisperusteisuus on välttämätön edellytys onnistuneelle korkeakouluopetukselle.**
151 Opintojaksojen, opintokokonaisuuksien, tutkintojen ja tutkinnon osien osaamistavoitteiden
152 määrittely on perusedellytys opiskelijan osaamisen itseymmärrykselle, aikaisemmin hankitun
153 osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle (AHOT) ja työelämätaitojen kartuttamiselle.
154 Osaamistavoitteista tulee tiedottaa selkeästi.

155 **Opetusansiot ja kokemus opiskelijoiden ohjauksesta on huomioitava opetuspainotteisten**
156 **työsuhteiden täytöissä.** Otettaessa uusia työntekijöitä opetustehtäviin heiltä tulee edellyttää
157 yliopistopedagogisten opintojen suorittamista kolmen vuoden aikana työsuhteen alkamisesta tai
158 opintoja vastaavan osaamisen osoittamista muilla keinoin (AHOT). Mikäli toimenkuvaan kuuluu
159 englanninkielistä opetusta, on hakijan kielitaito opetuksen laadun takaamiseksi varmistettava.

160 **Yliopiston on järjestettävä tasokasta yliopistopedagogista koulutusta.** Pedagogista koulutusta
161 on tarjottava opetushenkilökunnalle ja jatko-opiskelijoille. Opetushenkilökunnan kielitaitoa,
162 kansainvälisiä valmiuksia sekä valmiuksia toimia muuttuvassa, monikulttuurisessa ympäristössä
163 on edistettävä henkilöstö- ja kielikoulutuksen avulla.

164 **Opintoihin on sisällyttävä riittävästi kontaktiopetusta, alojen erityispiirteet huomioiden.**
165 **Opinnot eivät saa koostua pelkästään etäopiskelusta. Kontaktiopetuksen laadusta on**
166 **huolehdittava.** Henkilöstöä rekrytoitaessa ja sisäänottomääriä päätettäessä on kiinnitettävä
167 huomiota opiskelija-opettaja-suhdeluvun parantamiseen erityisesti sellaisilla aloilla, joilla
168 kontaktiopetus ja pienryhmätyöskentely ovat keskeisessä roolissa, sekä aloilla, joilla opiskelija-
169 opettaja-suhdeluku on jo entuudestaan huono.

170 **Englanninkielistä kontaktiopetusta on oltava riittävän monipuolisesti.** Englanninkielisen
171 opetuksen laatua on parannettava ja arvioitava samoin laatukriteerein kuin suomenkielistä
172 opetusta. Vieraiden ja kotimaisten kielten opetusta ja tarjontaa on kehitettävä rinnakkain.
173 **Resursoinnissa on huomioitava eri alojen ja työelämän vaatimukset.** Tiedekuntien vieraskielisissä
174 koulutusohjelmissa on oltava mahdollisuus opiskella riittävästi kotimaisia kieliä ja kulttuuria
175 osana tutkintoa työelämän tarpeet huomioiden. **Opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet ja**
176 **yksilölliset oppijat on otettava huomioon opetuksen järjestämisessä ja opintojen**
177 **suorittamisessa.** Osa-aikainen opiskelu on oltava mahdollista äitiyspäivärahalla, kuntoutustuella,
178 sairauspäivärahalla ja työttömyystuella oleville.

Commented [IH14]: Vihreän listan toivomaa konkretiaa (?)

Commented [IH15]: TSE-listan toivomus eri alojen ja työelämän kielitarpeiden huomioinnista resursoinnissa

Deleted: ¶

180 **Joustavat opetus- ja oppimismahdollisuudet sekä opusteknologian laaja-alainen**
181 **hyödyntäminen edistävät opintojen etenemistä.** Joustavuutta lisättäessä on huomioitava
182 moninaistuvien suoritustapojen vaikutus henkilökunnan työjärjestelyihin ja ajankäyttöön.

Commented [IH16]: TSE-lista toivoi, että joustava opiskelu huomioidaan. Riittääkö tämä kirjaus?

183 **Lounais-Suomeen perustetun verkostoyliopisto FITechin vaikutuksia yliopiston toimintaan**
184 **tulee seurata ja opetuksen tulee olla laadukasta.** Verkostomuotoisen opetuksen ei tule vaarantaa
185 Turun yliopiston perusrahoitusta ja asemaa korkeakoulukentässä. FITech-verkostoyliopiston
186 opiskelijoille tulee turvata Turussa samat lähipalvelut kuin Turun yliopiston opiskelijoille.

187 **FITechin tulisi kuitenkin olla väliaikaisratkaisu, ja pitkällä aikavälillä Turun yliopistoon pitäisi**
188 **saada lisää tekniikan alan koulutusta.**

Formatted: Font: Not Bold

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH17]: Lisäty Hybridiaanin ehdotuksesta

189 **Digitalisaation ei tule olla itseisarvo, vaan sen on aina palveltava oppimista.**

Commented [IH18]: Lisäys tehty Vihreän listan toivomuksesta

Formatted: Font: Bold

190 **Digitalisaatiota hyödynnetään aktiivisesti kehitettäessä oppimis- ja opetusmenetelmiä,**
191 **arviointia ja opiskelijoiden tukipalveluita.** Opetusteknologian hyödyntäminen ja sähköiset
192 oppimisympäristöt on otettava laaja-alaiseen käyttöön. Sähköiset opiskelumahdollisuudet tulee
193 kuitenkin turvata myös niille, joilla ei ole **pääsyä tietokoneen tai muiden tarvittavien laitteiden**
194 **ääreen.** Paperiton opiskelu on mahdollistettava kaikkialla yliopistolla. Luentojen seuraamisen on
195 oltava mahdollista reaaliaikaisesti etänä sekä jälkikäteen digitaalisten tallenteiden avulla.
196 Kuitenkin niin, että se on kontaktiopetusta täydentävä, ei korvaava vaihtoehto.

Deleted: mahdollisuutta hankkia

Deleted: omaa kannettavaa

Deleted: tta

Commented [IH19]: Soihdunkantajien uusi muotoilu ehdotus. Mm. TyTe toivoi samaa.

Commented [IH20]: TyTe toivoi tähän lisäystä siitä, että vain paperilla tapahtuvasta tehtävien palautuksesta on luovuttava. Näkemyksemme mukaan tämä toive sisältyy kuitenkin paperittoman opiskelun kirjaukseen, emmekä tämän takia nähneet lisäystä tarpeelliseksi.

Commented [IH21]: TSE-lista toivoi, että etäopiskeluun otetaan kantaa. Riittääkö tämä jo olemassa oleva linjaus?

Commented [IH22]: LEX toivoi painavampaa kirjausta. Emme nähneet tarvetta tiukennukselle.

Formatted: Font: Not Italic

Commented [IH23]: Vihreänlistan toimoma lisäysehhdotus

Commented [IH24]: Ryhmä LEX toivoi lisäystä, jossa "Yliopiston tulisi mahdollistaa erityisjärjestelyt, jos opiskelijan terveydentila ei mahdollista sähköisen tentin tekemistä". Näkemykseni mukaan tämä sisältyy saavutettavuuteen.

Deleted: i

Commented [IH25]: Lisäys tehty LEXin ja TyTen toivomuksesta

Deleted: 0

197 **Sähköisen tenttimisen tulee olla laajasti käytössä kaikissa tiedekunnissa ympäri vuoden.**
198 Sähköiseen tenttimiseen on oltava käytössä tarpeeksi tenttitiloja **ja niiden tyhjäkäyttöä pyritään**
199 **aktiivisesti vähentämään.** Sähköisen tenttimisen tulee olla saavutettavaa ja apuvälineiden käytön
200 tulee olla mahdollista myös sähköisissä tenteissä. Perinteisten ja sähköisten tenttien lisäksi
201 osaamista tulee testata myös aineistolähtöisillä tavoilla kuten kotitenteillä ja muilla
202 arviointimenetelmillä.

Deleted: ympäristöt

Deleted: Sekä sähköisiä että fyysisiä oppimisympäristöjä tehdessä on huomioitava erilaiset oppijat.

203 **Turun yliopiston sähköisiä tenttejä tulee olla mahdollista suorittaa myös muiden yliopistojen**
204 **tiloissa.** Yliopistojen tulee ottaa käyttöön EXAM-järjestelmän mahdollistama ristiintenttiminen.

Commented [IH26]: Lisäys tehty TyTen toivomuksesta

205 **Sähköiset ja fyysiset oppimisympäristöt tulee huomioida osana opetusta ja niiden on**
206 **palveltava oppimista.** Oppimisympäristöissä on huomioitava saavutettavuus ja **erilaisten**
207 **oppijoiden tarpeet.** Ympäristöt on suunniteltava palvelemaan niiden pääasiallista käyttöä, ja
208 **niiden on huomioitava opetusmuotojen moninaisuus.** Yliopistolla tulee olla käytössä myös
209 **ympäri vuorokautisesti toimivia fyysisiä opiskelutiloja.**

Commented [IH27]: Muokkaukset tehty, koska ViVa toivoi, että myös fyysiset ympäristöt huomioitaisiin tässä paremmin.

218 **Opiskelijoiden käyttämien tietojärjestelmien tulee olla keskenään yhteensopivia.** Opiskelua ja
219 työntekoa tukevien järjestelmien käytettävyyttä on edistettävä. Yliopiston ja tiedekuntien julkisten
220 asiakirjojen ja lausuntojen tulee olla saatavilla ilman yliopiston verkkotunnuksia.
221 Opintosuoritukset pitää voida suorittaa joko avoimen lähdekoodin ohjelmistoilla tai yliopiston
222 tulee tarjota opiskelijan käyttöön kurssin suoritukseen vaadittavat ohjelmistot.

223 **Opiskelijan on kannettava vastuu omasta oppimisestaan.** Edellytyksenä on yliopistoyhteisön
224 vastuiden ja velvollisuuksien yhteinen sopiminen ja niiden selkeä esiintuominen. Opiskelijan
225 vastuunkanto vaatii myös opetushenkilökunnan luottamusta.

226 **Yliopiston on kannustettava opiskelijoita omaehtoiseen opiskeluun.** Vierailuluennoille
227 osallistuminen on voitava lukea osaksi opintosuorituksia. Opiskelijavetoisista opintopiireistä ja
228 Universitas Turku -hankkeen tuella järjestetyistä kursseista saadut opintopisteet on voitava
229 hyväksilukea tutkintoon.

230 **Yliopistotutkinnon on annettava opiskelijalle riittävät taidot työelämään siirtymiselle.**
231 Siirrettävien taitojen, kuten tieto- ja viestintäteknologian opetustarjontaa on lisättävä, ja näiden
232 taitojen opetus on sisällytettävä perustutkintoihin nykyistä paremmin. Alakohtaisesti keskeisten
233 siirrettävien taitojen tunnistamisessa on käytettävä hyödyksi työelämäpalveluiden tuottamaa
234 tutkimustietoa ja osaamista. Ylimääräisiä kursseja tulee järjestää niistä aihepiireistä, jotka eivät ole
235 helposti integroitavissa alan tutkintoon. Jokaisella Turun yliopiston opiskelijalla tulee olla
236 mahdollisuus sisällyttää tutkintonsa valmistumista edistäviä projektimuotoisia toimeksiantoja,
237 jotka tehdään yhteistyössä julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

238 **Opiskelijajärjestöissä ja hallinnon opiskelijaedustajana toimimisesta on myönnettävä**
239 **opintopisteitä yhtenäisin käytännöin, niin että malli kannustaa opiskelijoita yhteiskunnalliseen**
240 **aktiivisuuteen.** Yliopiston on tunnustettava opiskelijajärjestötoiminnassa kehittyvät
241 työelämätaidot. Opintosuorituksen ei tule olla automaatio, vaan hankittu osaaminen on
242 pystyttävä osoittamaan (AHOT).

243 **Vapaa sivuaineoikeus on monialayliopiston vahvuus.** Yliopiston sisäisen rahanjaon on
244 mahdollistettava sivuaineopiskelijoiden liikkuvuus oppiaineiden ja yksiköiden välillä.
245 Oppiaineiden on tarjottava opintojaan vapaana sivuaineena kaikille yliopiston perustutkinto-
246 opiskelijoille vähintään yhtä paljon kuin niillä on pääaineopiskelijoita. Yliopiston on
247 kannustettava opiskelijoita ohjauksen avulla monialaisiin sivuaineopintoihin. Tarjotut
248 sivuaineopinnot eivät saa kuitenkaan heikentää pääaineopiskelijoiden opintojen laatua.

Commented [IH28]: Soihdunkantajien lisäsehdotus

249 **Monitieteellisten sivuainekokonaisuuksien tulee olla opiskelijoiden tutkintojen kannalta**
250 **hyödyllisiä.**

251 **Kieli- ja viestintäopintojen keskuksen tulee tarjota riittävän laaja kieli- ja kurssivalikoima**
252 **vastaamaan kansainvälisen monialayliopiston tarpeita.** Pakolliset kieliopinnot on tarjottava
253 kaikille opiskelijoille niin, etteivät opinnot viivästy. Ruotsinkielen riittävästä kurssitarjonnasta **ja**
254 **opetuksen laadusta** on huolehdittava jatkossakin. Opetussuunnitelmien tulee mahdollistaa
255 valinnaisten kielten opiskelu kaikissa **tiedekunnissa ja kaikilla kampuksilla.** Korkeakoulujen
256 yhteistyötä kielten opetuksessa tulee kehittää. Tiedekuntien ja kieli- ja viestintäkeskuksen
257 järjestämän opetuksen päällekkäisyyttä vähennetään.

258 **Kansainvälisille opiskelijoille suunnattua suomen ja ruotsin kielen opetusta on oltava**
259 **riittävästi ja sen on oltava laadukasta ja alakohtaista.** Kotimaisten kielten opetuksen on
260 annettava opiskelijalle kielelliset valmiudet työskennellä oman alansa työtehtävissä Suomessa.

261 **Lukuvuosi on käytettävä tehokkaasti hyödyksi.** Opetuksen tulee jakautua tasaisesti lukuvuoden,
262 viikkojen ja päivien sisällä. Yliopiston on tarjottava tutkintoon kuuluvaa opetusta vähintään
263 yhdeksänä kuukautena vuodessa. Samalla opetusaikataulujen päällekkäisyyttä on vähennettävä
264 erityisesti lähioppiaineissa. Kesäopintoja on oltava tarjolla jokaiseen tutkintoon niin, että
265 kesäopintotukeen vaadittavat opintopisteet voi suorittaa joustavasti ja useita suoritusmuotoja
266 hyödyntämällä. Kesäopinnoilla tulee pystyä tosiasiallisesti edis-tämään tutkintoa opintojen
267 kaikissa vaiheissa.

268 **Yliopiston maisteriohjelmien on kiinnitettävä erityistä huomiota opetuksen ja ohjauksen**
269 **laatuun sekä tarvittavien tukipalveluiden saatavuuteen.** **Uusille maisteriopiskelijoille on**
270 **järjestettävä orientoituminen Turun yliopistoon ja Turussa opiskeluun.** Kaikkien
271 maisteriohjelmien tulee olla houkuttelevia ja työelämän kannalta hyödyllisiä. Maisteriohjelmien
272 hallinto- ja suunnitteluelimissä on oltava opiskelijaedustaja. Englanninkielisissä ohjelmissa
273 kansainvälisillä tutkinto-opiskelijoilla on oltava mahdollisuus vaikuttaa ohjelmien suunnitteluun
274 ja kehittämiseen.

275 **Yliopiston tulee edistää akateemista yrittäjyyttä sekä tarjota hyvät edellytykset innovaatioiden**
276 **syntymiselle ja niiden muuttamiselle liiketoiminnaksi.** Yrittäjyystietoisuutta akateemisessa
277 yhteisössä tulee nostaa erityisesti siellä, missä kosketus yrittäjyyteen jää muuten vähäiseksi.
278 Yliopiston tulee tarjota monipuolista yrittäjyyteen valmistavaa koulutusta ja tukea yrittäjyyttä
279 edistävien yhteisöjen syntyä ja toimintaa yliopistolla **kaikilla kampuksilla.**

Commented [IH29]: Soihdunkantajien lisäysehdotus

Commented [IH30]: Lisätty humanistilistan ehdotuksestaryrittäjyyteen

Commented [IH31]: Lisäys tehty ViVan toivomuksestaviestint

Commented [IH32]: Lisätty Humanistilistan ehdotuksesta

280 1.3. Opiskelun tuki

281 **Opiskelijoilla on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet opintojen ohjaukseen (HOPS,**
282 **opettajatuutorointi, organisoitu sivuaineohjaus, opintonaäytetöiden ohjaus) opintojen kaikissa**
283 **vaiheissa.** Opintojen ohjauksessa hyödynnetään yliopiston määrittelemiä ohjauksen hyviä
284 käytäntöjä. Opiskelijan oikeuden henkilökohtaiseen tai pienryhmäohjaukseen jokaisena
285 opiskeluvuonnaan tulee toteutua riittävän pienissä ryhmissä, jotta ongelmia voidaan käsitellä.
286 Opettajatuutorien tulee saada koulutusta myös opiskelijoiden hyvinvoinnin huomioimiseen
287 ohjaustapaamisissa. Opinnäytteiden ohjauksessa noudatetaan rehtorin päätöstä opinnäytteiden
288 ohjauksesta. Opintojen ohjauksessa on huomioitava erityisryhmien, kuten kansainvälisten
289 tutkinto-opiskelijoiden, vammaisopiskelijoiden sekä erilaisten oppijoiden, tarpeet.

Deleted: j

290 **Tukipalveluiden tulee olla tasavertaisesti kaikkien saavutettavissa.** Kirjaston, kieli- ja
291 viestintäkeskuksen, työelämäpalveluiden ja muiden tukipalveluiden on oltava eri yksiköiden sekä
292 etäkampuksien saavutettavissa.

Deleted: filiaalien

293 **Kirjastopalveluiden laatu ja saatavuus on varmistettava.** Kokoelmien riittävydestä ja
294 palveluiden sijainnin sekä aukioloaikojen tarkoituksenmukaisuudesta tulee huolehtia.
295 Kurssimateriaalien saatavuuden tulee suhteutua kullekin kurssille keskimäärin osallistuvien
296 opiskelijoiden määrään. Sähköisten aineistojen saatavuutta on lisättävä. Etäkampuksilla eri
297 korkeakoulujen kirjastoyksiköjä on järkevää yhdistää.

298 **Työelämään siirtymisen ohjauksen on oltava laadukasta ja hyvin resursoitua.**
299 Mentorointiohjelmat ovat tärkeä osa työelämäohjausta ja niillä on erityistä merkitystä jatko-
300 opiskelijoille sekä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden integroitumiselle ja työllistymiselle.
301 Mentorointia tulee laajentaa myös vammaisopiskelijoiden ja erilaisten oppijoiden
302 vertaismentorointiin.

303 **Yliopiston työelämäpalvelujen uraohjauksen on vastattava opiskelijoiden tarpeita ja**
304 **edistettävä heidän työllistymistään.** Työelämäpalvelujen ja yliopiston ulkopuolisten
305 sidosryhmien tuottamaa tietoa opiskelijoiden työllistymisestä ja työelämän vaatimuksista on
306 käytettävä hyväksi opetussuunnitelmien valmistelussa. Työelämäpalveluiden on pystyttävä
307 tukemaan kansainvälistymistä edistämällä kansainvälistä harjoittelua ja kansainvälisten
308 opiskelijoiden työllistymistä.

311 1.4. Hallinto

312 **Yliopistoyhteisön sisäisten ryhmien enemmistön säilyttämistä tulee ajaa tasakolmikannan**
313 **periaatteella yliopiston hallinnossa.** Opiskelijoiden edustus yliopiston kollegiaalisissa
314 päätöksentekoeuimissa ja valmisteluelimissa on taattava. Johtosääntötasolla määritettyjen
315 hallintoelimiä ja muiden ryhmien tulee kokoontua säännöllisesti ja toteuttaa niille annettua
316 tehtävää. Opiskelijoiden mahdollisuus edustaa on turvattava epävirallisissa sekä tilapäisissä
317 valmisteluryhmissä, kuten johtoryhmissä ja tilatyöryhmissä.

318 **Yliopiston sisäisen rahanjaon on oltava oikeudenmukaista, tavoitteellista ja pitkäjänteistä.**
319 Resurssien jako ei saa perustua yksinomaan opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistojen välillä
320 käyttämään rahoitusmalliin, vaan yliopiston sisäisen rahoituksen on ohjattava yliopiston omiin
321 strategisiin tavoitteisiin ja kannustettava laadukkaaseen koulutukseen ja tutkimukseen alan
322 erityispiirteet huomioiden.

323 **Yliopiston johtamisjärjestelmässä kaikilla yhteisön jäsenillä tulee olla valtaa omaan alaansa**
324 **liittyvissä kysymyksissä ja yhteisön tulee sitoutua toteuttamaan yhteiset päätökset.**

325 Tiedekunnille on annettava riittävä yliopiston tuki ja autonomia päättää niitä itseään koskevista
326 asioista. Yksiköiden autonomia ei saa muodostaa ristiriitaa opiskelijoiden yhdenvertaisen
327 kohtelun kanssa.

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH33]: Ryhmä Lex toivoi, että linjapaperissa korostettaisiin yliopiston ja yksiköiden autonomiaa. Riittääkö tämä ja rivillä 84 jo olemassa olevat kirjaukset?

328 **Yliopiston rakenteita uudistettaessa on varattava riittävästi aikaa, jotta jo tehtyjen uudistusten**
329 **onnistumista voidaan arvioida.** Yliopiston tulee jatkossakin rakentaa nykyisen tiedekuntajaon
330 varaan. Yliopistoyhteisön jäsenten jaksaminen on huomioitava ja yhteisön jäseniä on kuultava
331 rakenneuudistuksissa. Koulutusjärjestelmän kehittämistyössä opiskelijoiden kannalta tärkeintä
332 on opetuksen laadun ja opiskelun tukipalveluiden parantaminen.

333 **Erikoistumiskoulutukseen ja yhteistutkintoihin otettaville opiskelijoille on taattava vastaavat**
334 **oikeudet kuin tavallisille tutkinto-opiskelijoille.**

335 **Yliopiston pysyviä toimintoja ja opintokokonaisuuksia ei tule rakentaa hankerahoituksen**
336 **varaan.** Yliopiston hallituksen ja tiedekuntien johtokuntien vastuulla on varmistaa, että
337 vakinaistettavat projektit vahvistavat yliopiston profiilia ja edustavat sen korkeinta laatua.

338 **Yliopiston rekrytointiprosesseissa tulee painottaa läpinäkyvyyttä ja työnantajan vastuuta.**
339 Kutsumismenettelyä on vältettävä ja avattavat työsuhteet on pääasiassa julistettava avoimeen
340 hakuun. Tiedekuntien ja yksiköiden on saatava valita omat johtajansa. Akateemisilta johtajilta
341 edellytetään henkilöstö- ja strategisen johtamisen taitoja. Yliopiston on tarjottava henkilöstölleen

342 mahdollisuus näiden taitojen kehittämiseen. Yliopistojen on suunnitelmallisesti kasvatettava
343 vakinaisten työsuhteiden osuutta ja luovuttava toistuvista määräaikaista työsuhteista sekä
344 edistettävä suunnitelmallisia urapolkuja.

345 **Rekrytoitaessa opetushenkilökuntaa, tulee opetustaidon arvioinnissa kuulla aina myös**
346 **opiskelijoita.**

347 **Edunvalvonnan tärkein voimavara ovat hallinnon opiskelijaedustajat (hallopedit).** Hallopedejä
348 tulee tukea ja mahdollistaa heidän toimintansa yliopiston hallinnossa. Myös järjestöjen
349 koulutuspoliittisia toimijoita on tuettava. Hallinnossa tapahtuva edunvalvonta perustuu
350 läheisyysperiaatteelle. Tiedekuntien halloped-koordinaattorien rooli on toimia yhdysiteenä eri
351 toimijoiden välissä.

352 **Hallinnon opiskelijaedustajat tulee nimittää tehtävänsä avoimesti ja demokraattisesti.**
353 Nimitysasioissa tulee konsultoida asianomaisia aine- ja tiedekuntajärjestöjä. **Valinnoissa on**
354 **kiinnitettävä huomiota ensisijaisesti tiedekuntien ja oppiaineiden edustukseen toimielimessä**
355 **sekä toissijaisesti sukupuolijakaumaan.** **Kansainvälisten opiskelijoiden ja henkilökunnan**
356 **osallistuminen yliopiston hallintoon on oltava mahdollista tasa-arvoisesti muiden opiskelijoiden**
357 **ja henkilökunnan kanssa.**

358 **Yliopiston tulee edistää hyvää hallintokulttuuria ja huolehtia omien sääntöjensä**
359 **toteutumisesta.** Päätösten hyvästä valmistelusta on kannettava erityistä huolta. Päätökset on
360 tehtävä esittelystä ja valmisteltava niin, että päätöksentekijöillä on käytettävissään riittävä tausta-
361 aineisto päätöksentekoon. Opiskelijaedustajilla on oltava tasavertainen asema päätöksenteossa ja
362 heidän on saatava tehtävänsä koulutusta. Kaikki päätöksiin liittyvä materiaali on toimitettava
363 opiskelijaedustajille samaan aikaan kuin muille ryhmien jäsenille. Yliopiston toimielimen tai sen
364 perustaman työryhmän kokouksiin osallistumisen on oltava hyväksyttävä syy poissaoloon myös
365 pakollisesta opetuksesta.

366 **Yliopiston on vaalittava avointa päätöksentekokulttuuria. Yliopiston hallinnon, tiedekuntien ja**
367 **yksiköiden tulee tiedottaa opiskelijoita koskevista päätöksistä sekä suunnitelluista uudistuksista**
368 **suoraan opiskelijoille. Tarpeeksi aikaisessa vaiheessa tapahtunut viestintä takaa sen, että**
369 **opiskelijat pääsevät vaikuttamaan heitä koskeviin päätöksiin.**

370 **Opiskelijoiden oikeusturvasta yliopistoyhteisössä on huolehdittava.** Opiskelijan oikeuksien on
371 oltava riittävän selkeästi kaikkien opiskelijoiden saatavilla, mukaan lukien kansainväliset
372 opiskelijat. Opintasuorituksien tulokset tulee julkistaa opiskelijan kannalta kohtuullisissa ja

Commented [IH34]: Lisäys tehty Vihreän Listan toivomuksesta
Formatted: Font: Bold

Commented [IH35]: TyTe: ristiriita turhaa sukupuolittamista vaativan kirjausten kanssa. Pätevyyden pitäisi painaa, siksi ehdotetaan poistoa.
Tulkintamme mukaan laki vaatii sukupuolipariteetin huomioimista hallopedpaikoissa (esim. yliopiston hallitus, johtokunnat). Tästä tulee lain vaatimus "sukupuolittaa" hakijoita. Emme täten näe ristiriitaa ko. kirjausten kanssa.
Nykyään tätä olemassa olevaa linjaa on tulkittu siten, että kahden tasavertaisen hakijan väliltä valitaan se sukupuoli, jolla on pienempi edustus toimielimessä.

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH36]: Lisäys tehty ViVan toivomuksesta

373 ennustettavassa ajassa. Tenttien arviointi ja tulosten julkistaminen on toteutettava ilman
374 henkilötietoja, ja vastaavaa menettelyä on mahdollisuuksien laajuisesti sovellettava muihin
375 opintosuorituksiin.

376 **SORA-lainsäädäntö on toimimaton eikä sitä tulisi soveltaa, vaan siitä tulisi luopua.** Opiskeluun
377 soveltumattomuuden ratkaisuja eli niin sanottu SORA-lainsäädäntö ei saa vaarantaa yksittäisen
378 opiskelijan oikeusturvaa ja oppiaineiden tulee tarjota opiskelijoilleen tietoa ja tukea siihen liittyen
379 opintojen alussa.

380 **Jatko-opiskelijoiden asemaa yliopistoyhteisössä on vahvistettava.** Jatko-opiskelijoiden
381 valinnan tulee olla tasapuolista ja oikeudenmukaista, ja valinnan vaatimuksista on tiedotettava
382 riittävästi ja tarpeeksi ajoissa. Jatko-opiskelijoilla tulee myös olla yhtä hyvät mahdollisuudet
383 osallistua valmisteluun ja päätöksentekoon kuin muilla yliopiston ryhmillä.

384 **Jatko-opiskelijoille on taattava vastaava oikeus opinto-ohjaukseen kuin perustutkinto-**
385 **opiskelijoille.** Jatko-opintoihin on saatava riittävä perehdytys ja niihin on voitava sisällyttää
386 pedagogisia opintoja ja siirrettäviä taitoja. Osa-aikaisen tutkimuksen ja jatko-opiskelun tulee olla
387 mahdollista. Yliopistojen on tiedotettava nykyistä paremmin jatko-opiskelijoille soveltuvista
388 apurahoista ja muista rahoitusmahdollisuuksista sekä tarjottava perehdytystä hakemusten
389 laatimiseen.

390 **Laadunvarmistusjärjestelmä on tärkeä osa yliopiston kehittämistä.** Yliopiston tulee
391 tarmokkaasti kehittää laatujärjestelmäänsä auditointituloksen pohjalta. Laatujärjestelmän tulee
392 olla näkyvä niin yliopistolaisille kuin ulkopuolisille. Systemaattisella palautejärjestelmällä,
393 mukaan lukien kandipalautteella, tulee olla keskeinen rooli yliopiston laadunvarmistuksessa.
394 Kaiken palautteen käsittelyn on oltava avointa, ja sillä on oltava aidosti vaikutusta yliopiston
395 toimintojen kehittämisessä.

396 **Oppiaineiden on kerättävä järjestelmällisesti palautetta opetuksesta ja toiminnastaan.**
397 Yliopiston on siirryttävä yhtenäiseen palautejärjestelmään. Palautteeseen vastaamisen on oltava
398 osa kurssin suoritusta, mutta palautteen annosta on oltava mahdollista kieltäytyä. Opiskelijoilla
399 on oltava mahdollisuus antaa palautetta anonymisti ja tutustua palautteen tuloksiin.
400 Esihenkilöillä on oltava oikeus nähdä kooste palautteesta. Kerätty palaute on käsiteltävä yhdessä
401 opiskelijoiden kanssa ja tarkasteltava palautteen pohjalta tehtäviä toimenpiteitä. Ainejärjestöjen
402 ja oppiaineiden on tehtävä yhteistyötä palautejärjestelmien kehittämisessä sekä huomioitava
403 palautejärjestelmissä myös kansainväliset opiskelijat.

Commented [IH37]: Siirretty tähän kappaleen lopusta TyTen toivomuksesta

Formatted: Font: Bold

Formatted: Font: Not Bold

Deleted: SORA-lainsäädäntö on toimimaton eikä sitä tulisi soveltaa, vaan siitä tulisi luopua.

406 1.5. Koulutuksen maksuttomuus

407

408 Suomessa järjestettävän korkeakoulututkintokoulutuksen tulee olla maksutonta.

409 **EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukuvuosimaksuista on luovuttava.**

Formatted: Font: Bold

410 Yliopiston tulee seurata lukuvuosimaksujen vaikutusta hakijamäärään, paikan vastaanottaneiden
411 määrään ja aloittaneiden määrään. Lisäksi yliopiston tulee seurata kuinka paljon resursseja
412 lukuvuosimaksujen aiheuttamat toimenpiteet vievät hallinnolta ja henkilökunnalta.

Deleted: .

413 **Yliopiston on tarjottava kilpailukykyinen apurahajärjestelmä,** joka kattaa mahdollisimman

Formatted: Font: Bold

414 monen EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevan opiskelijan lukuvuosimaksun
415 kokonaisuudessaan. Tarjolla olevien apurahojen kriteerien on oltava läpinäkyvät ja helposti
416 ymmärrettävät

417 **Kestävästi toteutetulla koulutusviennillä vahvistetaan yliopiston rahoituspohjaa.** Yliopisto voi
418 viedä koulutustaan maailmalle, mutta se ei saa viedä resursseja muulta opetukselta tai
419 tutkimukselta. Yliopiston liiketoiminnan tulee perustua yliopiston arvoihin. Liiketoiminnan on
420 oltava eettistä ja noudatettava yhteiskunnallisen ja sosiaalisen vastuun periaatteita.

421 **Tutkinto-opetukseen kuuluvaa opetusta ei saa siirtää pelkästään erikoistumiskoulutuksen**

422 **piiriin.**

Commented [IH39]: Korjaus viime kuukauden pohjaan: ei poisteta

423 **Kurssien suorittamisesta ei saa aiheutua pakollisia maksuja opiskelijalle.** Lähtökohtaisesti
424 kaiken kurssimateriaalin tulee olla maksutta opiskelijan sähköisesti saatavissa. Sähköisten
425 materiaalien käyttö opiskelussa on mahdollistettava **kaikkialla kampuksella** ja turhaa
426 paperinkulutusta on vältettävä. Luentomonisteista, kurssilla tarvittavista työvälineistä tai muista
427 materiaaleista ei tule periä maksua eikä maksun suorittaminen saa olla ehtona
428 opintosuoritusmerkinnälle.

Commented [IH40]: Humanistilistan toivomuksesta lisäys

429 **Ylioppilaskunnan tiloja tai viestintakanavia ei saa käyttää valmennuskurssitoimintaan.**

Deleted: ¶

430 **Harjoittelu ja liikkuvuus**

431 **Harjoittelupaikkoja ja harjoittelun määrärahoja on lisättävä niin paikallisesti kotimaassa kuin**

Deleted: kuin

432 **ulkomailla tapahtuvaan harjoitteluun.** Työharjoittelusta on saatava palkkaa. Harjoittelujaksoja

Deleted: ja

433 on tarjottava kaikille opiskelijoille kielitaidosta riippumatta ja kansainvälisiin maisteriohjelmiin
434 on mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä työharjoittelujakso. Yliopiston tulee edistää

Commented [IH41]: Eduxin huolena oli, ettei harjoittelusta saa palkkaa. Riittääkö tämä olemassa oleva kirjaus vastaamaan huoleen?

439 opiskelijoiden kansainvälistymistä ja kansainvälisyyden tulee näkyä jokaisessa tutkinnossa.
440 Harjoittelupaikoista on tiedotettava aktiivisesti myös englanniksi.

441 **Kaikilla opiskelijoilla tulee olla yhtäläinen mahdollisuus harjoittelutukeen. Mahdollisuus**
442 **hakea harjoittelutukia tulee järjestää kaksi kertaa vuodessa.**

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH42]: LEXin toimoma kirjaus

Formatted: Font: Not Bold

443 **Yliopiston on edistettävä opiskelijoiden kansainvälistymistä.** Opintojen ohjauksen tulee
444 kannustaa opintojen ja harjoittelujaksojen suorittamiseen ulkomailla. Kansainvälistymisjaksojen
445 integroiminen tutkintoihin on kannatettavaa. **Yliopistojen välisiä vaihtosopimuksia on uusittava**
446 **ja kiintiöiden määrän riittävyttä tarkasteltava tasaisin väliajoin.** **Mahdollisuuksia**
447 kotikansainvälistymiseen on parannettava.

Commented [IH43]: TSE:n toimoma lisäys

448 **Ulkomailla suoritettavat opinnot on luettava hyväksi täysimääräisesti ja tiedekuntaohitaiset**
449 **opinnot poistettava.** Vaihdoissa suoritettavat opinnot tulee voida sisällyttää tutkintoon.
450 Lisäksi opintojen korvaavuudesta sopimista tulee kehittää. Vaihtosopimuksia tehdessä on
451 kiinnitettävä huomiota yhteistyöyliopistojen kansainväliseen tasoon ja niiden tarjoaman
452 opetuksen laatuun. Yhteistyötä EU:n ulkopuolisten, erityisesti kehittyvien maiden yliopistojen
453 kanssa on lisättävä.

454 **Jokaisella yliopiston opiskelijalla tulee olla tasapuoliset mahdollisuudet kansainvälistymiseen**
455 **ulkomailla tai kotiyliopistossa.** Opiskelijoita on kannustettava kansainvälistymään
456 opiskelualasta, iästä tai sukupuolesta riippumatta. Opiskelijavaihdon esteettömyydessä huomiota
457 tulee kiinnittää erityisesti aikuisopiskelijoiden, perheellisten opiskelijoiden ja
458 vammaisopiskelijoiden kansainvälistymismahdollisuuksiin.

459

460 2. SOSIAALIPOLITIikka

461 Sosiaalipoliittinen edunvalvonta perustuu opiskelijan täysivaltaiseen asemaan yliopistoyhteisön
462 jäsenenä sekä yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen. Toiminta rakentuu opiskelijan
463 toimeentuloon, terveyteen, hyvinvointiin ja asumiseen liittyvään edunvalvontaan eri
464 yhteistyötahojen kanssa. Edunvalvonnassa on tärkeää, että opintojen etenemiseen vaikuttavia
465 tekijöitä kuten opintojen ohjausta ja opiskelijoiden hyvinvointia seurataan säännöllisesti. Kelan
466 tehtävä on tiedottaa opiskelijan toimeentulosta selkeästi ja ymmärrettävästi.

467 Sosiaalipoliittisessa edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota myös erityisryhmiin, kuten
468 kansainvälisiin opiskelijoihin ja jatko-opiskelijoihin. Kansainvälisten opiskelijoiden toimeentuloa

469 ei saa vaikeuttaa, sillä he ovat lähtökohtaisesti eriarvoisessa asemassa suomalaisiin opiskelijoihin
470 verrattuna. Eriarvoisuutta lisäävät muun muassa EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden
471 lukuvuosimaksut, oleskelulupavaatimukset, työnsaannin haasteet ja rajoitteet sekä opintotuen
472 puuttuminen.

473 Valtakunnan tason edunvalvonta tapahtuu pääsääntöisesti Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL)
474 koordinoimana ja yhteistyössä muiden ylioppilaskuntien ja opiskelijajärjestöjen kanssa.
475 Paikallisesti opiskelijoiden toimeentuloon ja hyvinvointiin liittyvää tietoa ja mahdollisia epäkohtia
476 tuodaan esille ja niihin vaikutetaan yhteistyössä Turun, Rauman ja Porin kaupunkien,
477 Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS), Kelan, yliopiston ja opiskelijajärjestöjen kanssa.

478 Jatko-opiskelijoiden edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä TYY tukee jatko-opiskelijoita
479 soveltuvien tahojen kanssa. Jatko-opiskelijoiden yhteiskunnallista asemaa tulee parantaa

Deleted: Jatko-opiskelijoiden edunvalvontaan liittyvissä kysymyksissä yhteistyötä tehdään ensisijaisesti Tieteentekijöiden liiton kanssa.

Commented [IH44]: Soihdunkantajien uusi muotoiluehdotus

480 2.1. Toimeentulo

481

482 **Opintotuki on opiskelijan ensisijainen toimeentulon lähde**, ja sen tulee mahdollistaa
483 päätoiminen opiskelu. Opintotukijärjestelmän tulee pysyä opintorahapainotteisena ja
484 tarveharkintaisena. Opintoraha tulee jälleen sitoa indeksiin. Lisäksi opintorahaan tulee tehdä
485 korotus, niin että se on vähintään vuoden 2017 tasolla. Vuonna 2017 opintorahan teoreettinen
486 maksimi on ollut 337 euroa. Opintotukikuukausien määrää pitää lisätä. Vuosittaisen
487 kahdenkymmenen opintopisteen suoritusvaatimuksen luomasta päällekkäissääntelystä ja tuen
488 kaksiportaisuudesta tulee luopua. Opintotuen tulee mahdollistaa opiskelijavaihto.

Deleted:

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH45]: Lisäys tehty ViVan ehotuksesta

489 **Opintotukijärjestelmää on yksittäisten uudistusten sijaan kehitettävä kokonaisuutena.**
490 Opintotukea koskevien muutosten tahdin on oltava maltillinen. Aikaisemmin laadittujen
491 uudistusten vaikutuksien arvioinnille on varattava riittävästi aikaa ennen uusien muutoksien
492 toimeenpanoa. Uudistuksissa tavoitteena on oltava opintotuen kannustavuus, joustavuus ja
493 oikeudenmukaisuus. Opintotuki tulee siirtää opetus- ja kulttuuriministeriön alta sosiaali- ja
494 terveysministeriön alle muiden sosiaalietuuksien tavoin.

495 **Yleisen asumistuen tulee olla yksilökohtainen, ei ruokakuntakohtainen.** Opintotukea ei saa
496 laskea tuloksi yleistä asumistukea laskettaessa. Asumisen tulo rajojen ei tule olla
497 kuukausikohtaisia.

498 Opiskelijoiden tulo rajoihin on tehtävä tuntuva korotus taloudellisten reaaliteettien puitteissa.

Deleted: Opiskelijoiden tulorajat tulee sitoa indeksiin.

499 Tulo rajojen korotuksesta huolimatta opintotuen määrä ei saa laskea. Opintotukea

Commented [IH47]: Ehdotettu kompromissiehdotus edustajiston keskustelun pohjalta

505 takaisinperittäessä opiskelijoilta ei saa periä ylimääräisiä korkoja tai kuluja ja takaisin maksettavat
506 opintotukikuukaudet on saatava uudelleen käyttöön. Takaisinmaksusta tulee aina pystyä
507 sopimaan maksusuunnitelma, joka ei vaaranna opiskelijan toimeentuloa.

508 **Opintolaina on opintotukeen kuuluva ja sitä täydentävä tukimuoto, eikä sen tule muodostaa**
509 **pääosaa opiskelijan toimeentulosta.** Lainan houkuttelevuudesta on huolehdittava riittäväillä
510 kannustimilla, joihin kuuluu opintolainahyvitys. Nostamatonta opintolainaa ei tule lukea
511 opiskelijan tuloksi toimeentulotukea hakiessa.

512 **Opintotuen huoltajakorotusta on nostettava.** Huoltajakorotuksen tulee kuulua paitsi lapsen
513 huoltajille, myös sellaiselle lapsen elatusvelvolliselle vanhemmalle, joka ei ole huoltaja.
514 Opiskelijoilla on oltava mahdollisuus hankkia lapsia opiskelun aikana ilman, että valmistuminen
515 opiskelijasta itsestään riippumattomista syistä kohtuuttomasti viivästyy tai toimeentulo
516 vaarantuu. Opintotuen huoltajakorotuksen on kohdistuttava suoraan opintorahaan, ei
517 tuloarajoihin tai opintolainaan.

518 **Nykyistä useammalle jatko-opiskelijalle on turvattava mahdollisuus päätoimiseen opiskeluun.**
519 Sellaista jatko-opiskelijaa, jolla ei ole päätoimista opiskelua mahdollistavaa rahoitusta, ei saa
520 kirjata päätoimiseksi opiskelijaksi, eikä tällä perusteella evätä sosiaalietuuksia, kuten
521 työttömyystukea.

522 **Siirtymän opintotuen ja muiden tukimuotojen välillä tulee olla yksinkertaista eikä siirtymä saa**
523 **aiheuttaa kohtuuttomia katkoja tai ongelmia toimeentuloon.** Oikeus opintotukeen ei saa
524 muodostua esteeksi päästä sosiaaliturvan piiriin opiskelijan sairastuessa tai ollessa kausittaista
525 ilman hänen tutkinnolleen olennaisia opiskelumahdollisuuksia. Osa-aikaisen opiskelun on oltava
526 mahdollista tukimuodosta riippumatta.

527 **Aikuiskoulutustuki on tärkeä tuki työelämästä tulevalle opiskelijalle. Aikuiskoulutustukea ei tule heikentää,**
528 **määrää tai tukikuukausia ei tule enää laskea. Aikuiskoulutustukea on saatava myös ilman vakituista**
529 **työsuhdetta.**

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH48]: TyTen lisätoivomus

530 **Valtion ateriatuki on luonnollinen osa opiskelijan päivittäistä toimeentuloa.** Ateriatuen määrän
531 on noustava samassa suhteessa hintojen kanssa niin, että aterian hinta opiskelijalle pysyy samana.

532 **Opiskelijan tulee olla yhdenvertaisessa asemassa muihin kuntalaisiin nähden**
533 **toimeentulotukea hakiessaan.** Toimeentulotukihakemusten käsittelyyn on kohdistettava
534 riittävästi resursseja kohtuuttoman pitkien käsittelyaikojen välttämiseksi.

535 **Sosiaalinen luototus on otettava vakinaisesti käyttöön opiskelijoiden toimeentulon vaikeuksien**
536 **lieventämiseksi.** Sosiaalista luottoa tulee voida myöntää vähävaraisille opiskelijoille, joiden ei ole
537 mahdollista saada kohtuuehtoista kaupallista lainaa elämisen perustarpeisiin tai velkakierteen
538 katkaisemiseen. Mahdollisuus sosiaalisen luoton saamiseen ei saa rajoittaa opiskelijan oikeutta
539 toimeentulotukseen.

540 **Sosiaaliturvajärjestelmä tulee uudistaa siirtymällä vaiheittain perustuloon, joka korvaa**
541 **opintotuen ja muut sosiaalietuudet.** Perustulon tulee olla kuukausittain maksettava,
542 vastikkeeton etuus, joka takaa jokaiselle riittävän perusturvan ja kannustaa työntekoon.
543 Perustulon lisäksi henkilölle tulee voida myöntää tarveharkintaisia lisätukia esimerkiksi asumisen,
544 sairastamisen tai huoltajuuden kustannuksiin. Perustulo ei saa heikentää opiskelijan nykyistä
545 toimeentuloa ja sen tulee olla riippumaton opintojen etenemisestä. Perustuloon on siirryttävä
546 SYL:n Askeleet kohti perustuloa -tiekartan mukaisin askelin.

547 2.2. Hyvinvointi ja terveys

548 **Opiskelijoiden hyvinvointia edistetään parhaiten tukemalla ja vahvistamalla opiskelijoiden**
549 **työkykyä eli opiskelukykyä.** Opiskelukyvyn edistäminen sekä opiskeluympäristön arviointi ja
550 kehittäminen on nähtävä yhteiskunnassa yhtä merkittävänä kuin työkyvyn ja -ympäristön
551 arviointi ja kehittäminen.

552 **Opiskelijoilla tulee olla oikeus oikea-aikaisiin ja laadukkaisiin terveydenhuollon palveluihin.**
553 Palveluiden riittävyys on turvattava ja niitä on lisättävä mielenterveyspalveluiden osalta. YTHS:n
554 tulee huolehtia opiskeluterveydenhuollon palveluntuotannosta. Palveluiden saatavuus kaikilla
555 Turun yliopiston kampuksilla on turvattava.

556 **Opiskelijoiden toimintakykyä on myös tuettava mielenterveyden palveluiden osalta. Tuen**
557 **piiriin pääsy tulee taata riittävän nopeasti ja tuen hakemisen kynnyksen tulee olla pieni.**

558 **TYY edistää opiskelijoiden mielenterveyttä yhdessä yliopiston, YTHS:n sekä muiden tahojen**
559 **kanssa panostamalla ennaltaehkäisevään toimintaan.** Opiskelun, opintojen ohjauksen sekä
560 **muiden tukirakenteiden tulee ehkäistä mielenterveysongelmien syntyä. Mikäli**
561 **mielenterveysongelmia ilmenee, tulee niiden vaikutus arkeen huomioida mm. tarjoamalla**
562 **vaihtoehtoisia suoritustapoja kursseille.**

563 **YTHS:n ja muiden terveydenhuoltoa järjestävien tahojen yhteistyön on oltava toimivaa ja**
564 **palveluketjujen sujuvia.** Toimivan terveydenhuollon lisäksi on varmistettava riittävät ja
565 opiskelijoille paremmin kohdistetut **mielenterveys- ja** sosiaalityön resurssit. Terveydenhuollon

Commented [IH49]: Soihdunkantajat toivoivat tähän tarkennusta. Hallitus keskusteli asiasta, ja näkemyksemme mukaan sosiaalisesta luototuksesta kannattaa puhua yleisellä tasolla, koska se huomioi myös etäkampuksen kaupungit. Kirjaus ei suoraan viittaa Turun kokeiluun tjsp

Formatted: Font: Bold, Not Italic

Formatted: Font: Bold, Not Italic

Commented [IH50]: Vihreän listan muutosesitys

Deleted: Sosiaalinen luototus on otettava vakinaisesti käyttöön opiskelijoiden toimeentulon turvaamiseksi

Commented [IH51]: TyTe: perustulokirjaus ristiriitainen opintotukikirjausten kanssa.

Hallitus ei näe kirjausten ristiriitaisuutta:

Perustulokirjaus: "Sosiaaliturvajärjestelmä tulee uudistaa siirtymällä vaiheittain perustuloon, joka korvaa opintotuen ja muut sosiaalietuudet -- Perustuloon on siirryttävä SYL:n Askeleet kohti perustuloa -tiekartan mukaisin askelin." SYL:n askeleet perustuloon = ei kertarysäyksellä vain portaittain. Tulkintamme mukaan linjapaperissa toivotaan, että opintotukea parannetaan nyhetyi ja samalla ajetaan siirtymistä perustuloon pitkällä aikavälillä.

Lisäksi opintotuki on nykyinen tulomuoto. Se tarkoittaa että opintotukeen on hyvä vaikuttaa riippumatta siitä mikä toimeentulomuoto meidän ideaalimaailmassa on.

Deleted:

Commented [IH52]: Useiden edustajistoryhmien toivuksesta, ehdotetaan ettei kirjausta poisteta

Formatted: Font: Not Bold

Commented [IH53]: Humanistilistan lisäysehdotus

Commented [IH54]: ViVa toivoi keskustella kirjausta, jossa mielenterveyttä käsitellään muutoinkin kuin mielenterveyspalveluiden kautta.

Deleted: kunnallisen

Deleted: lon

Commented [IH55]: Soihdunkantajat toivoivat, että tässäkin nostetaan mielenterveys erikseen sosiaalityöstä

571 ammattilaisilla ja yliopiston opintopsykologeilla tulee olla toimiva yhteys palveluita tarjoavien
572 tahojen sosiaali- ja mielenterveys~~työn~~ henkilöstön kanssa, jotta opiskelijoiden sosiaalisia- ja
573 mielenterveysongelmia voidaan ratkaista moniammatillisessa yhteistyössä.

Deleted: kaupungin

Commented [IH56]: TyTen huomio: soten takia palveluntarjoaja voi olla muukin kuin kunta tai julkinen sektori.

Deleted:

574 YTHS:n tulee keskittyä tarjoamaan opiskelevan ikäluokan fyysisen ja henkisen kehityksen
575 kannalta olennaisia terveydenhuollon palveluja. Näitä palveluja ovat yleisterveyden ja suun
576 terveyden palvelujen lisäksi mielenterveyden ja seksuaaliterveyden palvelut sekä ihotautien
577 asiantuntemus. Myös riittävät sukirurgipalvelut ovat tärkeitä. YTHS:n toiminnan painopisteen
578 tulee säilyä ennaltaehkäisyssä ja terveyden edistämisessä.

579 Hoitoon pääsyn on YTHS:n toimipiirissä oltava mahdollisimman sujuvaa. Hoitotakuun
580 toteutumista on aktiivisesti seurattava sekä hoidontarpeen arvioinnin että hoitoon pääsyn osalta.

581 YTHS:n on tarjottava kaikkia palveluitaan molempien kotimaisten kielten lisäksi myös
582 englannin kielellä. YTHS:llä on oltava valmius ottaa palveluissaan huomioon erilaiset
583 käyttäjäprofiilit, kulttuurien väliset eroavaisuudet sekä eri uskontojen mukanaan tuomat erot
584 suhtautumisessa esimerkiksi sukupuoleen ja seksuaalisuuteen. Kansainvälisten opiskelijoiden
585 tietoutta heille tarjolla olevista sairaudenhoitopalveluista on lisättävä. Yliopiston on kerrottava
586 Suomeen vaihtoon tai tutkintoa suorittamaan tulleille opiskelijoille tarkemmin siitä, millaisiin
587 terveydenhuoltopalveluihin he ovat oikeutettuja.

588 Opiskelijoiden tulee maksaa YTHS:n palveluista vain terveydenhoitomaksu.
589 Terveydenhoitomaksun tulee pysyä kohtuullisella tasolla ja olla kaikille opiskelijoille
590 sama. YTHS:n oikeudellinen asema ja rahoitus on turvattava valtakunnallisissa
591 terveydenhuollon uudistamisprosesseissa. YTHS:n rahoituksen tulee olla ennakoitavissa ja
592 perustua pitkäjänteisiin sopimuksiin.

Commented [IH57]: lisätty Vihreän listan toiveesta

Deleted: ¶

593 YTHS:n palvelut tulee laajentaa kaikille korkeakouluopiskelijoille. YTHS:n laajentuminen
594 ammattikorkeakouluopiskelijoille ei saa heikentää YTHS:n palveluiden laatua tai
595 saavutettavuutta, eikä nostaa yksittäiselle opiskelijoille aiheuttavia kustannuksia.

596 Opiskelija on yliopistoyhteisön täysivaltainen jäsen, jonka hyvinvoinnin ja yhteisöön
597 kiinnittymisen edellytyksenä ovat hyvin resursoitut, oikein kohdennetut ja toimivat opiskelun
598 tuki- ja ohjauspalvelut. Erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota opintojen alkuvaiheen tukeen
599 sekä opintojen siirtymävaiheiden kuten kandi- ja maisterivaiheen tuki- ja ohjauspalveluihin.
600 Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämistä ja konkretisoitumista tulee seurata yliopistovetoisessa

Commented [IH58]: Edustajisto toivoi keskustelussaan kirjausta ohjausresurssien riittävydestä. Riittäkö tämä jo linjapaperissa oleva kirjaus? Jos ei, lisäys/muutosehdotuksia kehiin

604 hyvinvointityöryhmässä. Opetusministeriön tulosneuvotteluissa on huomioitava
605 yliopistoyhteisön hyvinvointia tukevat tavoitteet.

606 **Opintopsykologien määrää on seurattava, Pitkän aikavälin tavoitteena on, että 5 000:tta**
607 **perustutkinto-opiskelijaa kohden tulisi olla vähintään yksi täysipäiväinen opintopsykologi.**

608 **Opiskeluympäristöjen tulee olla viihtyisiä, turvallisia sekä sosiaalisesti ja fyysisesti**
609 **saavutettavia.** Erityisesti opiskelutilojen ergonomisuuteen ja sisäilman laatuun tulee kiinnittää
610 huomiota. Jos ongelmia ilmaantuu, yliopiston tulee viestiä tilanteesta avoimesti ja ryhtyä
611 viivytyksettä toimiin korvaavien tilojen löytämiseksi käyttäjille.

612 **Yliopistoyhteisön tulee kannustaa terveellisiin elämäntapoihin ja päihdeettömyyteen.**
613 Yliopistolla tulee olla päihdeohjelma, jonka painopiste on ennaltaehkäisyssä ja opiskelijan
614 tukemisessa.

615 **Yliopistoyhteisössä tulee olla nollatoleranssi kiusaamiselle.** Jokaisen opiskelijan tulee tuntea
616 itsensä yhteisön hyväksytyksi jäseneksi riippumatta sukupuolesta, seksuaalisesta
617 suuntautumisesta, etnisestä taustasta, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, iästä, vammasta,
618 uskonnosta, vakaumuksesta, terveydentilasta, opiskelualasta, perhesuhteista, poliittisesta
619 toiminnasta, mielipiteestä tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Opiskeluuyhteisön
620 ongelmatilanteisiin ja häiriöihin on puututtava välittömästi. Varhaisen tukemisen malli, nk. Vartu-
621 malli, on otettava käyttöön yliopiston laajuisesti niin että se koskee myös opiskelijoita. Varhaisen
622 tukemisen mallia on kehitettävä edelleen.

623 **Yliopiston tulee huolehtia laadukkaasta korkeakoululiikunnan järjestämisestä ja sen riittävästä**
624 **resursseista.** Korkeakoululiikunnan järjestämisvastuuta ei tule siirtää ylioppilaskunnalle vaan sen
625 tulee pysyä CampusSportilla. Turun korkeakoulujen tulee yhteistyössä tarjota riittävät resurssit
626 korkeakoululiikunnan järjestämiseen. Korkeakoululiikunnan on ensisijaisesti keskityttävä
627 liikunnan aloittamisen tukemiseen ja opiskelijoita laajasti palvelevan matalan kynnyksen
628 kuntoliikuntatoiminnan järjestämiseen kaikissa Turun yliopiston yksiköissä. Yliopiston on
629 tarjottava yhdenvertaiset liikuntapalvelut myös filiaaleissa. Opiskelijoiden liikuntamaksun tulee
630 pysyä kohtuuhintaisena. Yliopistoliikunnan tulee aktiivisesti kartoittaa uusia liikuntatiloja
631 opiskelijoille. Pidemmillä aikavälillä kampusalueelle tulee rakentaa sellaisia uusia liikuntatiloja,
632 jotka tarjoavat kaikille Turun korkeakouluopiskelijoille liikuntavuoroja myös ilta-aikaan.

633 **TTY tekee opiskelijaliikuntaedunvalvontaa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.** Paikallista yhteistyötä
634 tehdään CampusSportin kanssa. Valtakunnallisessa vaikuttamisessa hyödynnetään olemassa olevia

Deleted:

Deleted: lisättävä

Commented [IH59]: TyTe toivoi tähän pienempää lukua.

Linjaus perustuu psykologiliiton arvioon, ja kuulostaa toki isolta, mutta emme nähneet meillä olevan kompetenssia arvioida PsyLiä paremmin mikä on riittävä määrä. Jos edustajisto toivoo tähän pienempää lukua, saatte keksiä luvun itse.

Deleted: isi

638 verkostoja kuten Opiskelijoiden liikuntaliittoa (OLL). TYY vaikuttaa OLL:n toimintaan kannustaen OLL:ää
639 keskittymään toiminnassaan ensisijaisesti opiskelijaliikuntaan liittyvään edunvalvontaan sekä liikuntatyön
640 koordinointiin.

641 2.3. Asuminen

642 Turussa, Porissa ja Raumalla on oltava riittävästi laadukkaita, kohtuuhintaisia ja erikokoisia
643 opiskelija-asuntoja. Opiskelija-asuntojen lisäksi opiskelupaikkakunnilla tulee olla muuta tuetun
644 asumisen tarjontaa sekä toimivat vapaat vuokramarkkinat. Vuokrien nousua Turussa on hillittävä
645 ja vuokra-asuntokantaa kasvatettava erityisesti kaupungin tarjoamien asuntojen määrän ja
646 hinnoittelun kautta. Opiskelija-asumisen uudisrakentamisen turvaamiseksi asumisen rahoitus- ja
647 kehittämiskeskus ARAn jakamat investointiavustukset on säilytettävä. Kaupungin yleiseen
648 vuokratasoon vaikutetaan kaupungin tarjoamien asuntojen määrän ja hinnoittelun kautta.

649 Turun kaupungin on tarjottava tontteja kampuksen läheltä TYS:n uudisrakentamista varten.
650 Mikäli opiskelija-asuntoja rakennetaan muualle kuin kampuksen läheisyyteen, on alueella
651 oltava riittävästi palveluja ja hyvät kulkuyhteydet sekä keskustaan että yliopistolle. TYS:n
652 asuntojen hintatason on uudisrakentamisesta ja peruskorjauksesta huolimatta säilytettävä
653 kohtuullisena. Rakennusprojektit eivät saa rasittaa vuokranmaksajia muissa TYS:n kohteissa
654 kohtuuttomasti.

655 Opiskelija-asunnoissa tulee huomioida energiansäästö ja energiatehokas rakentaminen.
656 Uusiin kohteisiin on asennettava huoneistokohtaiset vesi- ja sähkömittarit ja maksujen on
657 perustuttava kulutukseen. Rakentamisessa on suosittava energiatehokkaita ratkaisuja. Lisäksi
658 rakentamisessa on otettava huomioon esteettömyys ja saavutettavuus.

659 TYS:n kohteissa on oltava toimiva asukkaiden kuulemismalli. TYS:n
660 asukasyhteistoimintamallin on edistettävä asukasdemokratiaa. TYYllä on lisäksi oltava kattava
661 edustus TYS:n hallintoelimissä. TYS:n tulee tukea opiskelijatoiminnan ja -kulttuurin
662 edellytyksiä. Säätiön tulee tarjota tiloja ja olla mukana opiskelijoiden vapaa-ajan- ja
663 harrastustilojen ylläpitämisessä. Kaupungin ja korkeakoulujen tulee ottaa vastuu opiskelijoiden
664 lyhytaikaisesta hätmajoituksesta syksyisin. Tarve hätmajoitukseen tulisi minimoida
665 rakenteellisilla ratkaisuilla, kuten opiskelija-asuntojen vaihtuvuutta lisäämällä ja
666 asunnonvälitystä tehostamalla.

Commented [IH60]: TyTen lisäsehdotus, muotoiltu yhdistäen olemassa olevaa OLL-kirjausta. Myös ViVa toivoi TYYn liikuntaedunvalvonnasta omaa kirjausta.

Deleted: ¶
Opiskelijoiden liikuntaliiton (OLL) tulee keskittyä

Deleted: toiminnassaan ensisijaisesti opiskelijaliikuntaan liittyvään edunvalvontaan sekä liikuntatyön valtakunnantason koordinointiin. OLL:n tulee luoda tiiviimpi yhteys kaikkiin ylioppilaskuntien piirissä toimiviin liikuntayhdistyksiin ja tukea niitä toiminnassaan.

Formatted: Font: Not Bold

Deleted: filiaalipaikkakunnilla

Deleted: ¶

Deleted: ¶

Deleted: ¶
¶

680 **Opiskelija-asumisen tulee olla joustavaa ja eri elämäntilanteiden muutokset huomioivaa.**

681 Pitkistä määräaikaisista vuokrasopimuksista **ja liian korkeasta takuuvuokrasta** tulee päästä eroon.

682 **Lisäksi TYS:n tulee tarjota erityyppisiä asuntoja eri asumisratkaisuihin.**

683 **TYS:n asukasvalinnan tulee olla läpinäkyvää ja valintaperusteiden tarveharkintaisia.**

684 Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus saada selville tilanteensa asunnonhakuprosessin aikana ja
685 asukasvalinnan tulee suosia heikommassa asemassa olevia.

686 **Kansainvälisille opiskelijoille tulee taata samat asumismahdollisuudet kuin suomalaisillekin**
687 **opiskelijoille.** Kansainvälisillä tutkinto- ja vaihto-opiskelijoilla tulee olla samat vuokraehdot kuin
688 suomalaisilla opiskelijoilla, eikä heiltä saa periä korkeampaa vuokraa tai vuokravakuutta kuin
689 suomalaisilta.

690 **Kansainvälisten tutkinto- ja vaihto-opiskelijoiden asumiseen on löydettävä pysyvä ratkaisu.**
691 TYS:n vaihto-opiskelijakiintiöt on säilytettävä. Korkeakoulujen on otettava vastuu kausittaisesta
692 tyhjäkäytöstä aiheutuvista kuluista yhteistyössä TYS:n kanssa. Asumisedunvalvontaa on
693 kohdistettava myös kaupungin suuntaan.

694 2.4. Yhdenvertaisuus

695 **Kaikilla opiskelijoilla tulee olla yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet opiskeluun,**
696 **tukipalveluihin ja opiskeluelämään.** Yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset otetaan laajasti ja
697 järjestelmällisesti huomioon yliopistoyhteisössä. Yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyvistä
698 toimenpiteistä linjataan tarkemmin TYYn yhdenvertaisuusohjelmassa.

699 **Ketään ei saa syrjiä sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, etnisen taustan, alkuperän,**
700 **kansalaisuuden, kielen, iän, vamman, uskonnon, vakaumuksen, terveydentilan, opiskelualan,**
701 **perhesuhteiden, poliittisen toiminnan, mielipiteen tai muun henkilöön liittyvän syyn**
702 **perusteella.**

703 **Hyvinvointiyhteiskunnan tukipilarina toimii sukupuolien yhdenvertaisuus.** Sukupuolien
704 moninaisuuden tulee olla aidosti tunnustettu. Tarpeettomasta sukupuolittamisesta on
705 luovuttava.

706 **Saavutettavuus huomioidaan kokonaisvaltaisesti yliopistoyhteisössä niin fyysisen, psyykkisen**
707 **kuin sosiaalisenkin esteettömyyden kannalta.**

708 **Yliopistoyhteisössä on nollatoleranssi rasismiin.** TYY puuttuu opiskelijayhteisössä ilmenevään
709 rasismiin ja toimii suvaitsevaisuuden lisäämiseksi.

Deleted:

Commented [IH61]: Soihdunkantajien lisäsehdotus

Commented [IH62]: ViVan lisäsehdotus

711 **TYY ajaa sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta. Kaikessa päätöksenteossa tulee huomioida**
712 **päätösten vaikutus sukupolvien väliseen tasa-arvoon.**

Commented [IH63]: Soihdunkantajien ehdotuksesta ja edustajiston keskustelun pohjalta muotoiltu esitys

713

714 3. OPISKELIJAYHTEISÖ

715 Yhteisöllisyyden tavoitteena on luoda avoin, tasapuolinen ja innostava ilmapiiri koko
716 ylioppilaskuntaan. Poikkitieteellinen, monimuotoinen ja kansainvälinen opiskelijayhteisö
717 rakentuu kaikista yliopiston opiskelijoista sekä ylioppilaskunnasta järjestöineen. Akateemisilla
718 perinteillä, rikkaalla opiskelijakulttuurilla ja monipuolisella järjestökentällä on merkittävä rooli
719 yhteisöllisyyden edistämässä.

720 TYYn tulee tehdä toiminnastaan jäsenilleen kiinnostavaa ja helposti lähestyttävää.

721 Ylioppilaskunnan on oltava kannustava, kasvattava ja innostava paikka toimia ja työskennellä,
722 Yritysyhteistyötä tehdään edustajiston hyväksymän Yritysyhteistyön linjat -dokumentin
723 mukaisesti. **Ylioppilaskunnan historiaa ennen ylioppilaskuntien yhdistymistä kunnioitetaan niin**
724 **viestinnässä kuin toiminnassakin.**

Deleted:

Commented [IH64]: TSE-listan toivoma kirjaus

725 3.1. TYYn järjestöt

726 **Järjestöjä on kohdeltava yhdenvertaisesti haettavien avustusten, palkkiollisten tehtävien ja**
727 **muiden palvelujen suhteen.** Järjestöille jaetaan avustuksia yhdenvertaisen kriteeristön mukaan
728 tarveharkintaisesti. Avustuksilla ohjataan järjestöjen toimintaa TYYn toivomaan suuntaan.
729 Palveluissa tulee ottaa huomioon erityisesti uusien ja etäkampuksilla toimivien järjestöjen tarpeet.
730 Järjestöjä, jotka eivät voi ohjesäännön perusteella hakea toiminta-avustusta, voidaan suosia
731 muiden tukimuotojen kohdalla. Harrastus- ja kulttuuriyhdistysten toiminnan jatkuvuudesta on
732 huolehdittava ja niille tulee tarjota myös esiintymismahdollisuuksia TYYn tapahtumissa.

733 **TYYn järjestöt ovat ylioppilaskunnan edunvalvonnan ja yhteisöllisyyden kivijalka.** Järjestöjen
734 toimintaedellytyksiä on tuettava monipuolisilla palveluilla, avustuksilla sekä korkeatasoisilla
735 koulutuksilla. Järjestöiltä edellytetään TYYn arvojen mukaista toimintaa.

736 **Kampusalueella ja muualla Turussa on oltava opiskelijajärjestöjen käyttöön soveltuvia tiloja.**
737 Tilaedunvalvonnan pitkän aikavälin tavoitteet muodostetaan yhteistyössä järjestöjen kanssa.
738 Ylioppilastaloilla ja Q-talolla tulee olla monipuoliseen opiskelijatoimintaan soveltuvia tiloja.

739 **Järjestöjä tulee kannustaa viestimään toiminnastaan englanniksi ja tekemään toiminnastaan**
740 **saavutettavaa kaikille opiskelijoille.** Kansainvälisyys ja yhdenvertaisuus otetaan huomioon

742 avustusten jaossa. Järjestöjä kannustetaan huomioimaan yhdenvertaisuusasiat **monipuolisesti**
743 **kaikessa toiminnassaan**.

Commented [IH65]: Soihdunkantajien muutosehdotus

Deleted: erityisesti tapahtumissa

744

745 3.2. Opiskelijakulttuuri

746 **Tapahtumien yhdenvertaisuuden tulee olla opiskelijakulttuurin kulmakivi**.

Formatted: Font: Not Bold

747 **Opiskelijakulttuuri ja akateemiset perinteet ovat merkittävä osa turkulaista, porilaista ja**
748 **raumalaista kaupunkikulttuuria.** Opiskelijajärjestöjen, yliopistoyhteisön ja kaupungin tulee
749 yhdessä huolehtia perinteiden ylläpitämisestä ja tukea niiden säilymistä. Samalla on tuettava
750 uuden opiskelijakulttuurin ja uusien perinteiden syntymistä. TYYn ja sen järjestöjen
751 kulttuuritoiminta täydentävät toisiaan ja ovat osa yhteistä kulttuuriperinnettä.

752 **TYYn tärkeimmät vuosittaiset perinnetapahtumat ovat Porthaninpäivä ja vuosijuhlat,**
753 **Fastlaskiainen, TYYlikäs vappu sekä Avajaiskarnevaali.** Perinnetapahtumien luonteen
754 säilymisestä tulee huolehtia mutta samalla kehittää niitä koko jäsenistölle avoimiksi ja
755 saavutettaviksi tapahtumiksi. Järjestöjen kulttuuritoimintaa tulee ottaa mukaan osaksi
756 perinnetapahtumia ja juhlatapahtumia. Tapahtumien ympäristöystävällisyydestä on huolehdittava.

757 3.3. Tuutorointi

758 **Laadukkaalla tuutoroinnilla on keskeinen merkitys opiskelijoiden kiinnittämisessä osaksi**
759 **yliopistoyhteisöä.** Tuutorivalinnoissa yksikköjen sisällä on edistettävä monipuolista
760 ainejärjestöedustusta ja kuultava ainejärjestöjä. Valintaperusteina on painotettava
761 tasavertaisuutta sekä henkilön sopivuutta tehtävään henkilökohtaisten ominaisuuksien
762 perusteella. Tuutoroinnista saatavia opintopiste-, palkkio- ja koulutuskäytäntöjä tulee
763 yhdenmukaistaa eri yksiköissä. Opiskelija- ja opettajatuutoreiden vastuunjaon on oltava selvä ja
764 sitä tulee noudattaa. Opettajatuutorointia on kehitettävä laadukkaammaksi ja vastaamaan
765 paremmin akateemisen ohjauksen tarpeisiin.

766 **Yliopiston ja yksiköiden on vastattava tuutoroinnin koordinoinnista.** TYY ja ainejärjestöt ovat
767 siinä läheisesti mukana.

Deleted: , mutta tuutorointia ei tule siirtää kokonaisuudessaan ylioppilaskunnan vastuulle

768 3.4. Hallintokulttuuri

769 **TYYn toiminnan on oltava avointa ja saavutettavaa sekä jäsenistöä osallistavaa.** Kaikkia
770 toimijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti. Kansainvälisille opiskelijoille tulee taata samat palvelut
771 sekä osallistumismahdollisuudet ylioppilaskunnan toimintaan kuin muillekin opiskelijoille.

775 Tärkeimpien asiakirjojen tulee olla saatavilla englanniksi. Englannin kielellä toimimisen on oltava
776 mahdollista edustajistossa, hallituksessa, siivissä ja projektitöissä, joissa suomen kielen taito ei ole
777 välttämätöntä, sekä SYL:ssä. TYYn toimiston tulee olla jäsenille saavutettava sekä
778 luottamustoimijoille ja työntekijöille hyvä työympäristö.

779 **TYYssä toimivat vapaaehtoisryhmät, kuten siivet ja elokuvakerho Kinokopla, ovat merkittävä**
780 **yhdyside TYYn toimiston ja jäsenistön välillä.** Vapaaehtoiset toteuttavat TYYn arvoja
781 toiminnassaan. Vapaaehtoistoiminnan on oltava avointa kaikille jäsenille ja sille on varattava
782 asianmukainen ohjaus ja taloudellinen tuki. Siipien toimintaa ohjaa Siipitoiminnan ABC -opas.
783 Siipien toiminnan ja valinnan ohjeistusta hyödynnetään jäseniä valittaessa.

784 3.5. Viestintä

785 **TYYn viestinnän tulee olla vaikuttavaa, vuorovaikutteista ja avointa.** Viestintä ymmärretään
786 laajasti ja sen tulee tavoittaa sidosryhmät, media, TYYn järjestöt sekä valtaosa jäsenistä. TYYn tulee
787 viestiä toiminnastaan suomeksi ja englanniksi. Viestinnän ilmeen on oltava yhtenäinen ja tyylikäs.
788 TYYllä tulee olla oma viestinnällinen identiteettinsä, joka toimii viestinnän ytimenä ja rakentaa
789 ylioppilaskunnan tunnettuutta.

Deleted: tös

Deleted: .f

790 4. YHTEISKUNTAVAIKUTTAMINEN

791 Kunnallispoliittisen vaikuttamisen tavoitteena on luoda Turku, josta löytyy työpaikkoja
792 korkeakoulutetuille, ja jossa on hyvinvoivia opiskelijoita sekä viihtyisä kaupunkiympäristö.
793 Korkeakoulujen ja opiskelijoiden tuoma potentiaali on hyödynnettävä täysimääräisesti Turun
794 seudun kehittämisessä. Tämän saavuttaakseen TYY tekee kunnallispoliittista edunvalvontaa ja
795 osallistuu Ryhmä 40 000 -verkoston toimintaan yhdessä Åbo Akademis Studentkårin,
796 Opiskelijakunta TUO:n, Studenrandekåren Noviumin, Opiskelijakunta HUMAKOn ja
797 Opiskelijakunta O'Diakon kanssa. Ryhmä 40 000 laatii neljän vuoden välein uuden
798 kunnallispoliittisen ohjelman, joka perustuu opiskelijoille tehtävään kyselyyn.
799 Kunnallispoliittisessa vaikuttamisessa huomioidaan tasavertaisesti kaikki kampukset.

800 Ylioppilaskunnan kehitysyhteistyötoiminnan tavoitteena on tuottaa keskustelua sekä tarjota
801 jäsenistölle oppimismahdollisuuksia globaaleista vuorovaikutuskysymyksistä ja kestävästä
802 kehityksestä. Väyliä laajemmalle kansalaisvaikuttamiselle avataan SYL:n kautta sekä toteuttamalla
803 vuosittainen kestävä kehityksen viikko. TYY näyttää esimerkkiä jäsenistölle, järjestöille ja
804 yhteiskunnalle noudattamalla toiminnassaan 0,7 -periaatetta.

807 4.1. Kunnallispolitiikka

808 **Kaupungin tulee pyytää opiskelijajärjestöiltä lausunnot kaikista opiskelijoita keskeisesti**
809 **koskettavista asioista.** Opiskelijoiden päätöksentekoon osallistumista on vahvistettava
810 **ylläpitämällä pysyviä yhteistyörakenteita kaupungin kanssa. Lisäksi TYYn tulee luoda vastaava**
811 **rakenne maakunnan suuntaan.**

812 **Kaupungin on edistettävä vastavalmistuneiden korkeakoulutettujen**
813 **työllistymismahdollisuuksia ja vähennettävä akateemista työttömyyttä Turun seudulla**
814 **yhdessä paikallisen elinkeinoelämän, TE-toimistojen ja korkeakoulujen kanssa.**
815 Korkeakouluopiskelijoille tarjottavia harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja on lisättävä ja niistä on
816 viestittävä suomeksi ja englanniksi. Kesäharjoitteluita on oltava mahdollisuus suorittaa myös
817 englanniksi.

818 **Kampusalueesta on tehtävä omaleimainen, selkeästi kyltitetty kaupunginosa.** Kaupungin tulee
819 tukea myös muita moderneja omaleimaisia ratkaisuja kaupunkisuunnittelussa. Kampusalueen
820 palveluntarjonnan tulee vastata opiskelijoiden tarpeisiin **myös iltaiikään.**

821 **Turun keskusta- ja kampusalueen liikennettä tulee kehittää kevyen liikenteen ehdoilla.** Turun
822 keskusta- ja kampusalueen liikennettä tulee kehittää pyöräilijöiden ja kävelijöiden ehdoilla.
823 Pyöräilyn ja pyörän säilyttämisen on oltava turvallista ja sujuvaa ympäri vuoden.
824 Talvipyöräilymahdollisuuksia on kehitettävä parantamalla pyöräilyväilyen talvikunnossapitoa.
825 Kaupunkipyöräpiteitä on sijoitettava laajemmin myös ylioppilaskylän alueelle. Turun kevyttä
826 liikennettä on kehitettävä kaupungin Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2017 mukaisesti.

827 **Joukkoliikennettä Turussa tulee kehittää rakentamalla raitiotie ja tarjoamalla riittävästi**
828 **bussilinjoja arkiöisin.** Raitiotien rakentaminen ei saa johtaa muun joukkoliikenteen kehittämisen
829 laiminlyöntiin. Öisen julkisen liikenteen tulee ulottua keskustasta suurimpiin lähiöihin, kuten
830 Varissuolle, Runosmäkeen ja Ylioppilaskylän kautta Halisiin. Kaikkia opiskelijoita tulee kohdella
831 joukkoliikenteen asiakkaina yhdenvertaisesti iästä riippumatta.

832 **Fölin tulee tarjota opiskelija-alennus kaikille opiskelijoille riippumatta iästä, asuinpaikasta tai**
833 **opintotukioikeudesta.** Bussikortin opiskelija-alennusominaisuuden **aktivoinnin** pitäisi onnistua
834 ilman että opiskelijan tarvitsee käydä Fölin toimistolla.

835 **Liikenneyhteyksiä pääkaupunkiseudulle parannetaan rakentamalla nopea junayhteys -**
836 **Tunnin juna.** Uuden junaradan tulee olla nykyistä selvästi lyhyempi. **Turku-Salo -väli tulee**
837 **kaksiraiteistaa.** Kalustoa uusittaessa opiskelu- ja etätymahdollisuuksien edistäminen junassa on

Deleted: luomalla

Deleted: t

Commented [IH66]: Kirjausta muokattu Soihdunkantajien ehdotuksesta

Deleted: päättäjien kanssa

Commented [IH67]: Soihdunkantajien lisäysehdotus

Commented [IH68]: TyTen ehdotus

Deleted: ksen

Deleted: aktivoinnin

Deleted: ä

Commented [IH69]: TyTen lisäysehdotus: " Uuden junaradan tulee olla nykyistä selvästi lyhyempi ja nopeampi. Koko matka Turku-Helsinki tulee kaksiraiteistaa. "

Hallitus ei huomioinut lisäysehdotusta, koska mikäli uusi rata rakennetaan, se tulee kulkemaan Salon jälkeen eri reittiä. Näkemysmme mukaan ei siis kannata käyttää rahaa Salon jälkeisen pätkän kaksiraiteistamiseen, koska toivomuksena on että tunnin junan jälkeen ko. pätkän käyttö vähenee

844 otettava tärkeäksi näkökulmaksi. Parempien joukkoliikenneyhteyksien, mahdollisesti myös
845 junayhteyden, kehittämistä, **Poriin ja Raumalle** edistetään.

Deleted: filiaalipaikkakunnille

846 **VR:n ja Matkahuollon lippujen opiskelija-alennuksen tulee olla aina vähintään -50 %**
847 **normaalihintaisen lipun hinnasta.**

848 **Turku on hiilineutraali kaupunki vuoteen 2029 mennessä.** Turun on ylitettävä fossiilisen
849 energian osuus uusiutuvilla energiamuodoilla vuoteen 2020 mennessä. TYYn tulee tukea
850 kaupungin tavoitteita kiertotalouden, **joukko- ja kevyenliikenteen edistämisessä sekä**
851 **jätteettömyyden edistämisessä.**

Commented [IH70]: Huomioitu mm. Oikeiden huomautus Turun kaupungin muuttuneista tavoitteista. Valtuusto päätti maanantaina 16.4. tähdätä hiilineutraaliteen v. 2029 mennessä

Deleted: 2040

Commented [IH71]: Yksi suurimmista ilmastoa kuormittavista asioista on liikenne. Joukkoliikenteen parantaminen on noussut opiskelijoiden suunnalta tärkeäksi tekemäksi myös mm. Ryhmä 40 000 tekemässä opiskelijoiden kunnallispoliittisessa kyselyssä.

Deleted: ja

852 **Kaupungin tulee edistää tilojen löytymistä opiskelijayhteisöille.** Yhteistyötä kaupungin,
853 korkeakoulujen ja yhdistysten sekä elinkeinoelämän välillä on tiivistettävä tilakysymysten
854 ratkaisemiseksi.

855 **Kaupungin on otettava jatkossakin kansainväliset opiskelijat ja kielivähemmistöt paremmin**
856 **huomioon viestinnässään ja tapahtumisissaan.** Kaupungin tarjoamia palveluita on voitava käyttää
857 myös ilman verkkopankkitunnuksia.

858 **4.2. Kestävä kehitys**

Commented [IH72]: Kappaleet yhdistetty Vihreän listan ehdotuksesta

859 **Ympäristöasiat tulee huomioida kokonaisvaltaisesti TYYn toiminnassa.** TYY noudattaa
860 edustajiston hyväksymää ympäristöohjelmaa. Ympäristövaikuttaminen on oleellinen osa
861 ympäristöohjelmaa ja se sisältää monipuolisen ympäristövaikuttamisen yliopistoon ja muihin
862 sidosryhmiin.

Deleted: Ympäristö

Deleted: yy

863 **TYY edistää ympäristö- ja ilmastovastävällisyyttä ympäröivässä yhteiskunnassa. TYY pyrkii**
864 **hillitsemään ilmanstonmuutosta vaikuttamalla ympäröivään yhteiskuntaan. TYYn**
865 **kehitysyhteistyön on noudatettava YK:n Agenda 2030 -tavoitteita.** TYY järjestää vuosittain
866 Agenda 2030 -tavoitteisiin ja globaaliin kansalaisuuteen liittyvän teemaviikon yhdessä siipien ja
867 sidosryhmien kanssa.

Formatted: Font: Bold

Commented [IH73]: Kirjaus lisätty soihdunkantajien ehdotuksesta

Deleted: ¶
4.2. Kehitysyhteistyö¶

Formatted: Font: Bold

868 **TYYn tulee ohjata 0,7 prosenttia toimintataloutensa budjetista kehitysyhteistyöhön.** 0,7
869 prosentin osuus tulee laskea siten että siihen eivät sisälly keräysvarat eivätkä
870 Ulkoasiainministeriöltä saatavat tuet. Hallituksen tulee hyväksyä vuosittain suunnitelma 0,7 -
871 varojen käytöstä kehitysyhteistyösiiven esityksestä.

872 **TYYllä tulee olla oma tai jonkin muun tahon kanssa yhdessä toteutettava**
873 **kehitysyhteistyöhanke.** Oman kehitysyhteistyöhankkeen tai yhteishankkeen lisäksi TYYllä voi

881 olla myös muita kehitysyhteistyötukikohteita. Jäsenistö voi tukea kehitysyhteistyökohteita
882 vapaaehtoisten kehitysyhteistyömaksujen avulla.